



Uchwała Nr 1/I/2020

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

z dnia 9 stycznia 2020 r.

w sprawie uchwały Nr XVI/147/2019 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Pyskowice oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się **nieważność** uchwały Nr XVI/147/2019 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Pyskowice oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty z powodu istotnego naruszenia art. 6k ust 2a pkt 5, art. 6k ust. 3 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 3 i art. 6ka ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010), polegającego na uchwaleniu stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi niezgodnie z aktualnie obowiązującym porządkiem prawnym.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XVI/147/2019 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 20 grudnia 2019 roku. W dniu 30 grudnia 2019 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą Nr 524/XXXIII/2019 wszczęło postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności tej uchwały, o terminie którego powiadomiono organy Gminy,

z pouczeniem że w posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art. 18 ust. 3 powołanej na wstępie ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych. W posiedzeniu Kolegium Izby uczestniczyli przedstawiciele Miasta Pyskowice.

Prowadząc postępowanie nadzorcze, Kolegium Izby stwierdziło w badanej uchwale istotne naruszenie prawa, określone w §1 niniejszej uchwały. Przedmiotowe rozstrzygnięcie zapadło na tle następującego stanu faktycznego i prawnego sprawy.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506) oraz art. 6k ust.1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 6j ust. 1 pkt 1 oraz art. 6k ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010), Rada Miejska w Pyskowicach w dniu 19 grudnia 2019 roku podjęła uchwałę Nr XVI/147/2019 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Pyskowice oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty - o następującej treści, cyt.:

„§ 1. W przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalana będzie jako iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty, ustalonej w §2 uchwały.

§2. 1. Ustala się stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w wysokości 55 zł miesięcznie.

2. Ustala się stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny, w wysokości 27,50 zł miesięcznie.

§3.1. Ustala się stawkę opłaty za pojemnik na odpady komunalne:

1) 0,12 m³- 104,00 zł

2) 0,24 m³ – 168,00 zł

3) 1,1 m³- 328,00 zł

4) 3 m³- 1166,00 zł

5) 5 m³- 1520,00 zł

6) 7 m³- 1932,00 zł

7) za worek na odpady komunalne 0,12 m³- 96,00 zł.

2. Jeżeli odpady komunalne na danej nieruchomości są zbierane i odbierane w sposób selektywny, to ustala się stawkę opłaty za pojemnik na odpady komunalne o pojemności:

1) 0,12 m³- 52,00 zł

2) 0,24 m³ – 84,00 zł

3) 1,1 m³- 164,00 zł

4) 3 m³- 583,00 zł

5) 5 m³- 760,00 zł

6) 7 m³- 966,00 zł

7) za worek na odpady komunalne 0,12 m³- 48,00 zł

§ 4. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc uchwała nr IV/45/2019 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Pyskowice oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego”.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, oceniając zgodność przedmiotowej uchwały z prawem na wstępie zwróciło uwagę, że z dniem 6 września 2019 r. na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), zmieniły się między innymi uregulowania prawne dotyczące opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, co wynika z art. 27 tej ustawy w świetle którego, przepisy weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy zmieniającej. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ww. ustawy zmieniającej, rada gminy jest obowiązana dostosować uchwały wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, do przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Mając na uwadze, iż badana uchwała została podjęta w dniu 19 grudnia 2019 r., a jej wejście w życie określono na „po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego” oraz fakt, że eliminuje z obrotu prawnego wcześniej obowiązującą uchwałę w sprawie ustalenia metody i wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Kolegium Izby, badając jej zgodność z prawem, wzięło pod uwagę przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, obowiązujące od dnia 6 września 2019 r.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, obowiązkiem właścicieli jest zbieranie w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych. Zgodnie z art. 6k ust. 3 ww. ustawy, rada gminy określi **stawki opłaty podwyższonej** za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej przez radę gminy odpowiednio

na podstawie art. 6k ust. 1 albo w art. 6j ust. 3b ustawy. Ponadto ustawodawca w nowododanym art. 6ka tej ustawy wprowadził konsekwencje za niedopełnienie obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych przez właściciela nieruchomości. W takim przypadku niedopełnienia tego obowiązku, podmiot odbierający odpady komunalne przyjmuje je jako niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i powiadamia o tym wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz właściciela nieruchomości. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta na podstawie tego powiadomienia, wszczyna postępowanie w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie określa w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za miesiąc lub miesiące, a w przypadku nieruchomości, o których mowa w art. 6j ust. 3b, za rok, w których nie dopełniono obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, stosując wysokość stawki opłaty podwyższonej o której mowa w art. 6k ust. 3 tej ustawy.

W ocenie Kolegium Izby ustalenie przez Radę Miejską w Pyskowicach w § 2 ust. 1 i 2 oraz w §3 ust. 1 i 2 badanej uchwały stawek za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłaty za pojemniki a następnie ustalenie niższej stawki, jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny, świadczy o tym, że organ stanowiący dopuszcza gromadzenie odpadów w sposób nieselektywny, co jest sprzeczne z obowiązkiem nałożonym na właścicieli nieruchomości w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Analiza przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wskazuje, że zasadą jest selektywne zbieranie odpadów a obowiązkiem rady gminy jest ustalenie podwyższonej stawki dla właścicieli nie wypełniających obowiązku selektywnego zbierania odpadów, co wprost wynika z art. 6k ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Należy także zauważyć, że w myśl art. 23 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2019 r., poz. 701 z późn. zm.) - odpady są zbierane w sposób selektywny, oraz zakazuje się zbierania poza miejscem wytwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Rada Miejska w Pyskowicach, przyjmując metodę ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, wymienioną w art. 6j ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, czyli uzależnioną od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość, a także ustalając stawkę opłaty za pojemnik powinna ustalić stawkę miesięczną tej opłaty oraz ustalić stawkę podwyższoną dla właścicieli niewypełniających obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny.

Ponadto Kolegium Izby odniosło się do ustalenia w badanej uchwale wysokości stawek opłat za pojemniki określonej pojemności. Kolegium zauważa przede wszystkim, że zgodnie z art. 6c ust 1 i ust 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane do

zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy a rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Ponadto zgodnie z art. 6j. ust 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn zadeklarowanej liczby pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości, oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Z treści przepisów wynika zatem jasno, że aby ustalić stawkę opłaty za pojemniki i móc ją pobierać należy najpierw postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne a dopiero następnie ustalać stawki opłat. Opłata za gospodarowanie wyliczona w zależności od pojemników lub worków odnosić się może wyłącznie do nieruchomości na której nie zamieszkują mieszkańcy. Z treści badanej uchwały taka regulacja nie wynika, zapis przyjęty przez organ stanowiący nie odnosi się bowiem do żadnego rodzaju nieruchomości.

Kolegium Izby uznało ponadto, że ustalone stawki za pojemnik na odpady komunalne przekraczają określone przez ustawodawcę maksymalne poziomy. Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 6k ust. 2a pkt 5 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, od 6 września 2019 r., rada gminy ustala stawki opłat w wysokości nie wyższej niż maksymalne stawki opłat, które za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób selektywny wynoszą za miesiąc, w przypadku metody, o której mowa w art. 6j ust. 3 tej ustawy - 3,2% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzanego na 1 osobę ogółem za pojemnik o pojemności 1100 litrów lub 1% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzanego na 1 osobę ogółem za worek o pojemności 120 litrów. Oznacza to, że w przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn zadeklarowanej liczby pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości, oraz stawki opłaty ustalonej w dopuszczalnej ustawą wysokości. Dochód rozporządzalny określony został w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzanego na 1 osobę ogółem w 2018 r. (M.P z 2019 r. poz. 278) i wynosił na dzień podjęcia przez Radę Miejską w Pyskowicach badanej uchwały 1.693 zł. Zatem 3,2% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego to 54,17 zł za pojemnik o pojemności 1100 litrów zaś 1% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego to 16,93 zł

za worek o pojemności 120 litrów. Stawki opłat za pojemniki o mniejszej lub większej pojemności ustala się w wysokości proporcjonalnej do ich pojemności.

Rada Miejska w Pyskowicach ustalając stawkę opłaty za odpady zbierane i odbierane w sposób selektywny za pojemnik 1,1m³, co odpowiada pojemności 1100 litrów w wysokości 164,00 zł oraz za worek na odpady komunalne 0,12 m³ co odpowiada pojemności 120 litrów w wysokości 48 zł znacznie przekroczyła ustawowo określony poziom. Tym samym również wszystkie pozostałe kwotowe stawki opłat za pojemności pojemników (mniejszych lub większych) przekraczają dopuszczalne poziomy stawek.

Kolegium zwraca również uwagę, że ustawodawca posługuje się miarą pojemności w litrach i należy rozważyć, czy taka pojemność nie byłaby wskazana do zastosowania w nowej uchwale Rady Miejskiej w Pyskowicach. Kolegium przypomina, że uchwały organów stanowiących gmin podjęte między innymi w zakresie nakładania publicznoprawnych danin, a taką jest opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, należą do aktów prawa miejscowego i powinny być jasne i czytelne dla odbiorców. Określanie pojemności w uchwale w m³, w sytuacji gdy przepis mówi o litrach pojemności wymusza stosowanie przeliczeń i może czynić niejasnym zapisy prawa miejscowego.

Biorąc pod uwagę zaprezentowane powyżej powody, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, stwierdziło **nieważność** badanej uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej